

انجمن علمی پرستاری ایران

روان پرستاری

دوره دوم شماره ۱ بهار ۱۳۹۳ - شماره استاندارد بین المللی: ۲۳۴۵-۲۵۰۱

مقایسه طرحواره های شناختی ناسازگار، باورهای غیر منطقی و مهارت های ارتباطی در نوجوانان پرورشگاهی و غیر

پرورشگاهی..... ۱

آناهیتا خدابخشی کولایی، نیلوفر باصری صالحی، رسول روشن چسلی، محمدرضا فلسفی نژاد

سنجش استرس در بیماران سرطانی: روایی عاملی مقیاس استرس ادراک شده در ایران..... ۱۳

مریم صفایی، امید شکری

بررسی ویژگی های روانسنجی پرسشنامه نگرانی های مرتبط با بیماری در بیماران مبتلا به نارسایی قلبی..... ۲۳

حسین باقری، فریده یغمایی، طاهره اشک تراب، فرید زایری

تأثیر آموزش جنسی بر صمیمیت جنسی زنان متاهل..... ۳۴

محمد شاکرمی، رضا داورنیا، کیانوش زهراکار، شیوا گوهری

خشونت محل کار علیه پرستاران از دیدگاه بیماران..... ۴۳

نصیب بابایی، آزاد رحمانی، علیرضا محجل اقدم، وحید زمانزاده، عباس داداش زاده، مرضیه آوازه

ارتباط سبک دلبستگی با روابط بین فردی پرستاران..... ۵۵

حمزه احمدیان، فرشید شمسایی، معصومه رحیمی رهبر

بررسی تأثیر آموزش مهارت حل مسأله بر میزان افسردگی دانشجویان پرستاری..... ۶۳

سهیلا شمسی خانی، مولود فرمهینی فراهانی، سیمین شمسی خانی، مرضیه سبجانی

تعیین ارتباط بین سلامت روانی و کیفیت زندگی در بیماران مبتلا به آسم..... ۷۲

شهرزاد یکتا طلب، فاطمه انصارفرد

به نام خداوند جان و خرد
نشریه تخصصی روان پرستاری
فصلنامه علمی - پژوهشی انجمن علمی پرستاری ایران
دوره دوم - شماره ۱ - بهار ۱۳۹۳

- صاحب امتیاز: انجمن علمی پرستاری ایران
- مدیر مسؤول و سردبیر: دکتر مسعود فلاحي خشکتاب
- مدیر اجرایی: محمدرضا شیخی
- شماره پروانه انتشار وزارت ارشاد اسلامی: ۹۱/۳۴۷۰۲ مورخ ۱۳۹۱/۱۱/۱۶
- شماره بین المللی نشریه چاپی (Print-ISSN): ۲۵۰۱-۲۳۴۵ مورخ ۱۳۹۲/۴/۱۶
- شماره بین المللی نشریه الکترونیکی (e-ISSN): ۲۵۲۸-۲۳۴۵ مورخ ۱۳۹۲/۴/۱۶
- دارای رتبه علمی پژوهشی از یکصد و دهمین جلسه کمیون نشریات علوم پزشکی کشور: به شماره ۱۰۰/۵۱۱ مورخ ۱۳۹۲/۳/۲۷

• شورای نویسندگان (به ترتیب حروف الفبا):

• مشاوران علمی این شماره (به ترتیب حروف الفبا):

دکتر فاطمه الحانی، دانشیار آموزش بهداشت دانشگاه تربیت مدرس	دکتر حسین ابراهیمی
دکتر مسعود بحرینی، استادیار روان پرستاری دانشگاه علوم پزشکی بوشهر	دکتر مسعود بحرینی
دکتر اکبر بیگلریان، استادیار آمار زیستی دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی	دکتر اکبر بیگلریان
دکتر یداله جنتی، استادیار روان پرستاری دانشگاه علوم پزشکی مازندران	دکتر حسن جهانی هاشمی
دکتر محمدرضا خدایی، دانشیار روان پزشکی دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی	دکتر محمدرضا خدایی اردکانی
دکتر اصغر دادخواه، استاد توانبخشی روانی دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی	دکتر مریم روانی پور
دکتر محمد ذوالعدل، استادیار روان پرستاری دانشگاه علوم پزشکی یاسوج	آقای ابوالفضل ره گوی
دکتر مهدی رهگذر، دانشیار آمار زیستی دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی	آقای ابراهیم ساریچلو
دکتر کورش زارع، استادیار روان پرستاری دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز	آقای محمد رضا شیخی
دکتر سادات سیدباقر مداح، استادیار آموزش پرستاری دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی	دکتر رضا ضیغمی
دکتر نعیمه سیدفاطمی، دانشیار روان پرستاری دانشگاه علوم پزشکی تهران	دکتر عباس عبادی
دکتر فرخنده شریف، استاد روان پرستاری دانشگاه علوم پزشکی شیراز	دکتر عباس عباس زاده
دکتر فرشید شمسایی، استادیار روان پرستاری دانشگاه علوم پزشکی همدان	دکتر محمود علیپور
دکتر رضا ضیغمی، استادیار روان پرستاری دانشگاه علوم پزشکی قزوین	دکتر علی فخرموحدی
دکتر عباس عبادی، استادیار پرستاری داخلی جراحی دانشگاه علوم پزشکی بقیه الله الاعظم (عج)	خانم جمیله محتشمی
دکتر فرید فدایی، دانشیار روان پزشکی دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی	دکتر علی نویدیان
دکتر مسعود فلاحي خشکتاب، دانشیار روان پرستاری دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی	دکتر شهرزاد یکتا طلب
دکتر پروانه محمدخانی، استاد روان شناسی دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی	
دکتر عیسی محمدی، دانشیار پرستاری داخلی جراحی دانشگاه تربیت مدرس	
دکتر ندا مهرداد، استادیار پرستاری بهداشت جامعه دانشگاه علوم پزشکی تهران	
دکتر علی نجومی، استادیار انستیتو پاستور ایران	
دکتر علی نویدیان، استادیار مشاوره دانشگاه علوم پزشکی زاهدان	
دکتر علیرضا نیکبخت نصرآبادی، استاد پرستاری داخلی جراحی دانشگاه علوم پزشکی تهران	
دکتر فریده یغمایی، دانشیار بهداشت دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی	
دکتر شهرزاد یکتا طلب، استادیار روان پرستاری دانشگاه علوم پزشکی شیراز	

• ویراستار انگلیسی: دکتر علی نجومی

• ویراستار فارسی: محمدرضا شیخی

• حروفچینی و صفحه‌آرایی: مهندس صادق توکلی

• طراح جلد: مهندس صادق توکلی

• ناشر: انجمن علمی پرستاری ایران

• نشانی: تهران - میدان توحید - دانشکده پرستاری و مامایی تهران

• کدپستی: ۱۴۱۹۷۳۳۱۷۱، صندوق پستی: ۸۴۱۹۵/۳۹۸، تلفن و نمابر: ۶۶۵۹۲۵۳۵

e-mail: info@ijpn.ir , Website: http://ijpn.ir

ارتباط سبک دلبستگی با روابط بین فردی پرستاران

حمزه احمدیان^۱، فرشید شمسایی^۲، معصومه رحیمی رهبر^۳

چکیده

مقدمه: داشتن روابط مثبت و سالم با دیگران، کلید رشد و کمال آدمی است و برقراری روابط بین فردی مطلوب از مهم‌ترین عوامل موفقیت در حرفه‌ی پرستاری است. هدف از این مطالعه تعیین رابطه‌ی بین سبک دلبستگی و روابط بین فردی در پرستاران بود. **روش:** در این مطالعه‌ی توصیفی ۲۶۰ نفر از پرستاران شاغل در مراکز آموزشی- درمانی شهر همدان در سال ۱۳۹۲ از طریق نمونه-گیری تصادفی طبقه‌ای انتخاب شدند. ابزار مورد استفاده در این مطالعه مقیاس سبک دلبستگی بزرگسالان (Revised Adult Attachment Scale) و مقیاس روابط بین فردی از پرسشنامه هوش هیجانی بار-اون بود. داده‌ها با آمار توصیفی (میانگین، انحراف معیار و خطای انحراف معیار) و آمار استنباطی (آزمون تحلیل واریانس یک‌طرفه و آزمون تعقیبی شفه) مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها: نتایج نشان داد که اکثریت پرستاران (۷۶/۳٪) دارای سبک دلبستگی ایمن بودند و بین سبک‌های دلبستگی با روابط بین فردی آن‌ها ارتباط وجود دارد ($P = 0/01$) به طوری که پرستاران با سبک دلبستگی ایمن روابط بین فردی بهتری داشتند. **نتیجه‌گیری:** سبک دلبستگی نقش مؤثری در برقراری روابط بین فردی ایفا می‌کند. افرادی که از سبک دلبستگی ایمن برخوردار هستند روابط بین فردی مناسب‌تری برقرار می‌کنند و همین امر بر فعالیت‌های حرفه‌ای آن‌ها اثر گذار است. **کلید واژه:** سبک دلبستگی، روابط بین فردی، پرستار.

تاریخ پذیرش: ۹۳/۲/۲۵

تاریخ دریافت: ۹۲/۱۰/۱۶

۱- استادیار، گروه مشاوره و راهنمایی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات کرمانشاه، کرمانشاه، ایران. (نویسنده مسؤول)

پست الکترونیکی: mrahimirahbar@gmail.com

۲- استادیار، مرکز تحقیقات اختلالات رفتاری و سوء مصرف مواد، دانشگاه علوم پزشکی همدان، همدان، ایران.

۳- کارشناس ارشد مشاوره و راهنمایی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات کرمانشاه، کرمانشاه، ایران.

مقدمه

پرستاران، بزرگ‌ترین گروه ارائه دهنده خدمات در نظام بهداشتی و درمانی بوده و دارای نیروی قابل توجهی هستند که می‌توانند بر کیفیت مراقبت‌های بهداشتی و درمانی تأثیر بگذارند. یکی از مهم‌ترین دلایل برای عدم شناسایی نیازهای روانی-اجتماعی بیماران، عدم برقراری ارتباط صحیح بین آنان و کارکنان بالینی است. لذا یک جنبه‌ی مهم از مراقبت‌های پرستاری، ارتباط با بیماران است. وظیفه‌ی اصلی پرستاران نه تنها اطلاع رسانی درباره‌ی بیماری و درمان بیمار است. بلکه ایجاد یک رابطه‌ی درمانی مؤثر به وسیله‌ی بررسی نگرانی‌های بیماران، درک، همدلی و فراهم کردن آسایش و حمایت آنان می‌باشد (۱). برای این‌که پرستاران بتوانند به نحو مطلوبی خدمات حرفه‌ای خود را ارائه نمایند لازم است به درستی مشاهده کنند و ارزیابی نمایند و برای مشاهده‌ی دقیق و ارزیابی باید ارتباط مؤثر برقرار شده باشد هیچ کدام از مشاغل به اندازه‌ی شغل پرستاری به به چنین ارتباط پیچیده‌ای نیاز ندارد زیرا پرستار فردی است که به علت تماس شبانه‌روزی با بیمار و خانواده‌ی آن‌ها نقش‌های کلیدی ایفا می‌کند و این نقش‌ها از طریق ارتباط مؤثر شکل می‌گیرد (۲). ارتباط سبب افزایش آگاهی از مسایل و مشکلات بیماران (۳)، افزایش حس مشارکت و همکاری در تیم درمانی، افزایش مهارت و دانش و نگرش، ارتقاء کیفیت مراقبت و کاهش خطای درمانی (۴)، کاهش استرس و فرسودگی شغلی، افزایش بهره‌وری و رضایت شغلی در رابطه با حرفه‌ی پرستاری می‌گردد (۵). ارتباط یک فعالیت روزمره مهم انسانی بوده و با این‌که ممکن است ساده به نظر برسد ولی تنوع زیادی در کیفیت برقراری ارتباطات کارکنان بهداشتی وجود دارد لذا ارتباط ضعیف بین کارکنان بهداشتی و مددجویان موجب نگرانی برنامه‌ریزان سلامتی شده است (۶). از بین ویژگی‌های فردی تأثیرگذار بر روابط بین فردی می‌توان به سبک دلبستگی اشاره داشت دلبستگی یک واژه‌ی روان‌شناختی است که رابطه‌ی عاطفی-اجتماعی کودک و مادر را بیان می‌کند. این پدیده‌ی روانی از عوامل عمده در تحول اجتماعی و عاطفی کودک محسوب می‌گردد. هم‌چنین دلبستگی کودک به

مادر نتایج طولانی مدت را به دنبال دارد و شالوده‌ی روابط بعدی کودک با والدین و مناسبات عاطفی و اجتماعی او را بنا می‌کند. جان بالبی روان تحلیل‌گر بریتانیایی برای نخستین بار فرایند شکل‌گیری دلبستگی نوزاد به مادر را تشریح کرد و نشان داد چگونه سیستم احساسات و رفتارهای دلبستگی، نوزاد را به مادر نزدیک و از خطر دور می‌سازد و جدایی از نگاره‌ی دلبستگی (مادر) اضطراب و درماندگی کودک را در پی خواهد داشت. حساسیت پاسخگویی و حضور فعال مادر و دسترسی منظم نوزاد به وی خطوط اصلی دلبستگی ایمن را در کودک ترسیم می‌کنند وقتی مادر بی‌اعتنا یا طردکننده باشد مشخصه‌های دلبستگی بر محور فقدان اعتماد به خود و دیگران شکل می‌گیرند. بر این اساس سبک دلبستگی محصول تجربه‌های واقعی فرد در مورد حساسیت، پاسخگو بودن و حضور فعال و منظم نگاره‌ی دلبستگی (مادر) در خلال سال‌های نوزادی، کودکی و نوجوانی می‌باشد (۷). ویژگی‌های بهنجار و نابهنجار روابط بین فردی و صمیمیت به گونه‌ای عمیق با سبک دلبستگی اشخاص رابطه دارد. بنابر نتایج پژوهش‌ها، دلبستگی ایمن با ویژگی‌های ارتباطی مثبت شامل صمیمیت و خرسندی، دلبستگی اجتنابی با سطوح پایین‌تری از صمیمیت و تعهد و سبک دلبستگی دوسوگرا با شور و هیجان و دل مشغولی در روابط بین فردی توأم با خرسندی کم مرتبط است (۸). تأثیر سبک‌های مختلف دلبستگی بر روی روابط بین فردی و اجتماعی در دوران بزرگسالی توسط هازان و شیور (۹)؛ و هم‌چنین کولینز و رید (۱۰). در پژوهش‌های مختلفشان مورد بررسی قرار گرفت. آنان دریافتند که بزرگسالان با سبک دلبستگی ایمن، با صمیمیت و وابستگی عاطفی احساس راحتی می‌کنند، به پاسخ‌های دیگران اطمینان دارند دیدگاهشان درباره‌ی دوست داشتن مثبت و واقعی است افراد با دلبستگی اجتنابی با صمیمیت و وابستگی عاطفی راحت نیستند، درباره‌ی نیت دیگران برای نزدیک شدن به آن‌ها احساس عدم امنیت می‌کنند؛ و فاصله در روابط را ترجیح می‌دهند بزرگسالان با دلبستگی دوسوگرا نسبت به صمیمیت عاطفی اشتغال ذهنی دارند و ترس از طرد شدن و اعتماد کمتری به دیگران دارند. نتایج مطالعه‌ای که در سال ۲۰۱۰ انجام شد

نشان داد روابط بیمار و پرستار به وسیله سبک دلبستگی پرستاران و واکنش پرستاران به سبک دلبستگی بیماران تحت تأثیر قرار می‌گیرد. سبک دلبستگی پرستاران نقش مهمی در نوع رابطه‌ای که بین بیمار و پرستار ایجاد می‌شود بر عهده دارد آگاهی از سبک‌های دلبستگی و نیازهای ارتباطی که آن‌ها به دنبال دارند، به متخصصان مراقبت در جهت آگاهی از نقشی که سبک‌های دلبستگی در رابطه پرستار- بیمار ایفا می‌کند کمک می‌کند، سبک‌های دلبستگی پرستاران به عنوان مراقبان و اعضاء تیم‌های پزشکی موضوع ارزشمندی برای مطالعه است (۱۱). با توجه به نقش کلیدی پرستاران در ارائه خدمات بهداشتی به جامعه و اهمیت برقراری ارتباط صحیح و روابط بین فردی موثر در حرفه پرستاری که از سبک دلبستگی تأثیر می‌گیرد در این پژوهش کوشش شده است رابطه‌ی سبک‌های دلبستگی با روابط بین فردی پرستاران شاغل در مراکز آموزشی - درمانی شهر همدان بررسی شود.

روش مطالعه

این مطالعه از نوع توصیفی- همبستگی و جامعه‌ی پژوهش پرستاران زن و مرد شاغل در مراکز آموزشی- درمانی شهر همدان در سال ۱۳۹۲ بود نمونه پژوهش شامل ۲۶۰ نفر از پرستاران شاغل در مراکز آموزشی- درمانی شهر همدان بود که با روش نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌ای انتخاب شدند. از پنج مراکز آموزشی- درمانی وابسته به دانشگاه علوم پزشکی ۴۰۰ نفر از پرستاران بر اساس نسبت پرستاران شاغل در هر بیمارستان انتخاب و وارد مطالعه شدند.

ابزار گرد آوری داده‌ها شامل مقیاس سبک دلبستگی بزرگسالان (RAAS) و مقیاس روابط بین فردی از پرسش- نامه‌ی هوش هیجانی بار- اون بود. مقیاس دلبستگی بزرگسالان ابتدا در سال ۱۹۹۰ به وسیله‌ی کالینز و رید تهیه شد و در سال ۱۹۹۶ مورد بازنگری قرار گرفت. مبنای نظری این آزمون، نظریه‌ی دلبستگی است. مقیاس دلبستگی بزرگسالان که چگونگی ارزیابی فرد از مهارت‌های ارتباطی و سبک رابطه‌ی صمیمانه‌ی وی را مورد بررسی قرار می‌دهد دارای ۱۸ عبارت است که پاسخ دهندگان در یک مقیاس لیکرت ۵ درجه‌ای میزان

موافقت یا مخالفت خود با هر یک از عبارات را بیان می‌کنند. نتایج تحلیل عاملی، سه زیر مقیاس را در این پرسش‌نامه نشان می‌دهد (۱) دلبستگی: میزانی که اعتماد آزمودنی را به دیگران می‌سجد. (۲) نزدیک بودن: میزان آسایش در رابطه با صمیمیت و نزدیکی هیجانی را اندازه‌گیری می‌کند. (۳) اضطراب: میزان نگرانی فرد از طرد شدن را مورد ارزیابی قرار می‌دهد. آزمودنی‌ها بر مبنای نتایج به دست آمده، در یکی از سه گروه دارای سبک دلبستگی ایمن، اضطرابی و اجتنابی قرار می‌گیرند.

سبک دلبستگی ایمن: آزمودنی‌هایی که امتیاز آن‌ها در زیرمقیاس نزدیکی و وابستگی بالاتر از متوسط و در زیر مقیاس اضطراب کمتر از متوسط است.

سبک دلبستگی اضطرابی: افرادی که امتیاز آن‌ها در زیر مقیاس اضطراب بالاتر از متوسط و در زیر مقیاس‌های نزدیکی و وابستگی متوسط است. سبک دلبستگی اجتنابی: افرادی که امتیاز آن‌ها در هر سه زیر مقیاس پایین است

ضریب پایایی بازآزمایی این آزمون برای هر یک از سه زیرمقیاس نزدیکی، وابستگی و اضطراب به ترتیب ۶۸٪، ۷۱٪ و ۵۳٪ گزارش شده است کولینز و رید (۱۹۹۰) نشان دادند که زیرمقیاس‌های نزدیک بودن، وابستگی و اضطراب در فاصله زمانی دو ماه و حتی ۸ ماه پایدار ماندند. با توجه به اینکه مقادیر آلفای کرونباخ در تمامی موارد مساوی یا بیش از ۸۰٪ است، میزان اعتماد قابلیت به دست آمده، بالا است روایی این پرسش- نامه نیز مناسب گزارش شده است (۱۲). در پژوهش پاکدامن پایایی آزمون- باز آزمون این مقیاس ۹۵٪ گزارش شده است.

در این پژوهش از زیر مقیاس روابط بین فردی پرسش‌نامه هوش هیجانی بار- اون استفاده شده است. پرسش‌نامه‌ی هوش هیجانی بار- اون در سال ۱۹۹۷ توسط روون بار- اون بر پایه‌ی مقیاس ۵ درجه‌ای لیکرت از کاملاً موافق تا کاملاً مخالف تنظیم شده است. مقیاس مهارت‌های بین فردی شامل خرده مقیاس‌های همدلی، مسئولیت‌پذیری اجتماعی و روابط بین فردی است پایایی آزمون از طریق محاسبه آلفای کرونباخ ۹۳٪ گزارش شده است و پایایی آزمون به روش اجرای فرم موازی یا هم‌تا ۹۹٪

گزارش شده است روایی پرسش‌نامه نیز توسط بار-اون و پارکر (۲۰۰۰) محاسبه شده است و روایی بالا گزارش شده است (۱۳). این پرسش‌نامه توسط پرستاران به صورت خود گزارشی تکمیل شده است پرسش‌نامه ها بی‌نام و داخل پاکت بین پرستاران توزیع شد و پس از دادن توضیحات لازم پرستاران پرسش‌نامه را تکمیل نمودند.

دارای مدرک کارشناسی و ۱۷/۳٪ دارای مدرک کارشناسی ارشد بودند و درصد پرستاران بخش‌های مختلف شرکت کننده در پژوهش به ترتیب بخش ویژه ۲۸/۸٪، بخش جراحی ۲۳/۸٪، بخش اورژانس ۲۰/۸٪، بخش های کودکان ۱۳/۵٪ و بخش داخلی ۱۳/۱٪ بود.

یافته ها

یافته‌های پژوهش نشان داد که از مجموع ۲۶۰ نفر پرستار، ۳۳/۸٪ از نمونه‌ها مرد و ۶۶/۲٪ از نمونه‌ها زن بودند که ۸۲/۷٪

جدول ۱- شاخص متغیرهای معیار سبک های دلبستگی پرستاران را با توجه به روابط بین فردی

متغیرها	شاخص ها				خطای انحراف معیار
	تعداد	میانگین	انحراف معیار	ایمن	
روابط بین فردی	۱۰۹	۳۰/۷۶	۲/۷۸۵	۰/۲۶۶۷۷	
	۶۷	۲۲/۱۴	۴/۵۲۶	۰/۵۵۳۰۴	
	۸۴	۲۰/۷۰	۴/۰۸۲	۰/۴۴۵۴۷	
	۲۶۰	۲۵/۲۹	۵/۹۸۱	۰/۳۷۰۹۴	

جدول ۱ نشان می‌دهد از بین ۲۶۰ نفر از پرستاران تعداد ۱۰۹ نفر دارای سبک دلبستگی ایمن و ۶۷ نفر دارای سبک دلبستگی اجتنابی و ۸۴ نفر دارای سبک دلبستگی اضطرابی بودند و بیشترین مقدار به سبک دلبستگی ایمن اختصاص یافته است. (جدول ۱).

جدول ۲- مقایسه سبک های دلبستگی مختلف از لحاظ کیفیت روابط بین فردی

منابع تغییرات	مجموع مجذورات	درجه آزادی	میانگین مجذورات	F	سطح معنی داری
بین گروهی	۵۶۹۱/۹۱	۲	۲۸۴۵/۹۶	۲۰۴/۶۵	۰/۰۰۰
درون گروهی	۳۵۷۳/۸۶	۲۵۷	۱۳/۹۰		
کل	۹۲۶۵/۷۸	۲۵۹			

همچنین نتیجه‌ی آزمون تحلیل واریانس یک طرفه در جدول ۲ نشان داد بین پرستاران با سبک‌های دلبستگی مختلف و سطح روابط بین فردی آن‌ها تفاوت وجود دارد.

جدول ۳- مقایسه تفاوت سبک های دلبستگی مختلف پرستاران از لحاظ کیفیت روابط بین فردی

سبک های دلبستگی		تفاوت میانگین	خطای استاندارد	سطح معنی داری
ایمن	اجتنابی	۸/۶۱	۰/۵۷۸	۰/۰۰۰
ایمن	اضطرابی	۱۰/۰۵	۰/۵۴۱	۰/۰۰۰
اجتنابی	اضطرابی	۱/۴۴	۰/۶۱۰	۰/۰۶۲

نتایج آزمون تعقیبی شفه نشان داد بین پرستاران با سبک دلبستگی ایمن و سبک دلبستگی اجتنابی از لحاظ کیفیت روابط بین فردی تفاوت در سطح معنی دار است (۰/۰۱ < P). بطوریکه پرستارانی که از سبک دلبستگی ایمن برخوردار بودند نسبت به پرستارانی که سبک دلبستگی اجتنابی داشتند در برقراری روابط بین فردی مطلوب موفق‌تر بودند. همچنین نتایج آزمون نشان داد بین پرستاران با سبک دلبستگی ایمن و سبک اضطرابی از لحاظ کیفیت روابط بین فردی تفاوت در سطح معنی دار است (۰/۰۱ < P). در واقع می‌توان گفت پرستارانی که دارای سبک دلبستگی اضطرابی بودند روابط بین فردی ضعیف‌تری نسبت به پرستاران دارای سبک دلبستگی ایمن برخوردار بودند.

بحث

نتایج پژوهش نشان داد سبک دلبستگی افراد می‌تواند از عوامل تأثیر گذار بر روابط بین فردی آن‌ها باشد. یکی از عناصر اصلی برای ارتباط مناسب با دیگران اعتماد به آن‌هاست افراد با سبک دلبستگی ایمن با مشخصه‌ی اعتماد به خود و اعتماد به دیگران در ایجاد و حفظ ارتباطات نزدیک و صمیمی با دیگران با مهارت و آرامش بیشتری تعامل می‌کنند و نسبت به تعاملات با دیگران نگرش مثبتی دارند. بدیهی به نظر می‌رسد فردی که خود و دیگران و ارتباط را به شیوه‌ی مثبتی تعریف کند، به وسیله‌ی دیگران بیشتر جذب و پذیرفته می‌شود و مورد تأیید و ارزش‌گذاری مثبت دیگران قرار می‌گیرند در نتیجه این نگرش مثبت به خود و دیگران باعث ایجاد روابط بین فردی و اجتماعی مناسب در افراد ایمن می‌شود. این یافته پژوهش با نتایج مک کارتی، (۱۹۹۹) (۱۴)، لیری و داونس (۱۹۹۵) (۱۵)، همخوان می‌باشد. افرادی با سبک دلبستگی ایمن روابط خود با افراد دیگر را با ثبات، در دسترس و پاسخ دهنده فرض می‌کنند و بنابراین موفقیت بسیاری را در ایجاد و حفظ روابط موفقیت آمیز با دیگران تجربه می‌کنند. افراد با سبک دلبستگی ایمن حسی از اعتماد به طرف مقابل را تشکیل می‌دهند، این احساس اعتماد باعث ایجاد ظرفیت پاسخ دادن به صورت مثبت و همدلانه به دیگران در روابط بعدی می‌شود (۱۶) نتایج پژوهش حاضر نشان داد افرادی که سبک دلبستگی ایمن داشتند در ابعاد مختلف روابط بین فردی نمره‌ی بالاتری کسب نمودند آزمودنی‌های دارای سبک دلبستگی ایمن تمایل بیشتری به برقراری ارتباط و همدلی با بیماران و سایر همکاران خود داشتند. همچنین نتایج مطالعاتی در سال ۱۹۹۰ نشان داد سبک دلبستگی بر ارتباط بین پرستار و بیمار تأثیر دارد بیماران تمایل طبیعی به پیوند جویی با پرستاران به منظور حفظ و بازیابی سلامت هنگامی که در شرایط درد و رنج‌آور هستند از خود نشان می‌دهند؛ بنابراین روابط پرستار- بیمار به صورت ناخودآگاه از روابط دلبستگی آغازین تأثیر می‌پذیرد. سبک دلبستگی این روابط بیمار- پرستار را تحت تأثیر قرار داده، باعث می‌شود پرستاران در روابط خود با بیماران احساس همدلی کنند همدلی پرستار با وضعیت عاطفی بیمار،

تأثیرات جانبی مهمی در مراقبت و مداوای بیمار دارد (۱۷) مطالعه‌ی خدابخش در سال ۱۳۹۱ نشان داد سبک دلبستگی ایمن با همدلی و برقراری ارتباط بین پرستار و بیمار رابطه‌ی مثبت دارد متخصصان پزشکی شاهد درد، ترس، خشم، اندوه، افسردگی، اضطراب و وحشت از مرگ در بیماران هستند پزشکان و پرستاران از محدود کسانی هستند که وقتی بیماران تحت فشارهای شدید عواطف خود قرار می‌گیرند، در کنار آنان هستند. متخصصان پزشکی آن‌گاه که بیماران تلاش می‌کنند با مشکلات توان‌فرسا دست و پنجه نرم نمایند شاهد ناکامی و موفقیت‌های آنان هستند به دلیل مبارزه‌ی بیماران با مشکلات ناشی از بیماری‌های مختلف، ارتباط متخصصان پزشکی و پرستاران با آنان، فرصتی را برای ارتباط نزدیک و صمیمیت عاطفی میان آن‌ها فراهم می‌نماید (۱۸). دلبستگی ایمن پایگاهی امن برای رضایت شغلی و رضایت از زندگی است، پژوهش رحیمیان بوگر (۱۳۸۶) نشان داد دلبستگی ایمن مکانی درونی برای کنترل استرس در محیط کار و در مفهوم گسترده‌تر در روابط میان فردی فراهم می‌نماید اعتماد به خود به عنوان یکی از مبانی درونی فردی که دارای دلبستگی ایمن می‌باشد به وی این توانایی را می‌دهد که در روابط حرفه‌ای و بین شخصی با مهارت، اطمینان و آرامش بیشتر به تعامل بپردازند با توجه به نتایج به دست آمده از پژوهش به طور کلی می‌توان گفت داشتن روابط بین فردی سالم و ارتباط مؤثر مبنی بر اعتماد و احترام یکی از عناصر ضروری در حرفه‌ی پرستاری است وقتی روابط بین فردی در پرستاران ضعیف باشد، کارکنان احساس نگرانی و خطر می‌کنند و این گونه روابط منجر به کم اعتمادی، کم علاقه‌ی و احساس عدم امنیت و نارضایتی بیماران می‌شود برعکس کارکنانی که همبستگی بیشتر و روابط بین فردی بهتری دارند بیشتر به یکدیگر اعتماد داشته و در انجام وظایف کاری خود نیز موفق‌تر عمل می‌کنند.

نتیجه گیری نهایی

بر اساس یافته‌های این پژوهش سبک دلبستگی پرستاران بر روابط بین فردی آن‌ها مؤثر است و برقراری روابط بین فردی مناسب از مهارت‌های مهم در حرفه‌ی پرستاری است بنابراین

تشکر و قدردانی

این مطالعه برگرفته از پایان نامه‌ی کارشناسی ارشد با عنوان رابطه‌ی سبک دلبستگی و مکانیسم‌های دفاعی با روابط بین فردی پرستاران شاغل در مراکز آموزشی- درمانی شهر همدان در سال ۱۳۹۲ (کد ۵۹۴۲۱۶۰۳۹۱۱۰۱۵) می‌باشد بدین وسیله از معاونت تحقیقات و فن آوری دانشگاه علوم پزشکی همدان و دانشگاه آزاد کرمانشاه و پرستاران شاغل در مراکز آموزشی- درمانی که در اجرای این مطالعه همکاری داشتند تشکر و قدردانی می‌شود.

برگزاری دوره‌های آموزشی مهارت‌های برقراری ارتباط مؤثر و راه‌های افزایش بهبود روابط بین فردی و آشنایی با سبک‌های دلبستگی می‌تواند برای پرستاران مفید واقع شود. با توجه به اهمیت مسئله ارتباط در حرفه‌ی پرستاری پیشنهاد می‌شود دوره‌های آموزشی «ارتباط مؤثر و مهارت‌های ارتباطی» به صورت واحد درسی برای تقویت مهارت‌های ارتباطی دانشجویان پرستاری ارائه شود تا پرستاران قبل از شروع به کار بالینی با این مهارت‌ها آشنایی داشته و توانایی به کار گیری آن‌ها را به صورت عملی داشته باشند. پیشنهاد می‌شود تحقیقات جامع‌تر و با نمونه‌های بزرگتر در سطح کشور صورت گیرد.

منابع

- 1- Frahani M. Kashaninia Z. Hoseini MA. Biglorian A. skills to nurses on Patients satisfaction with nurse-patient [relationship.] Iranian Journal of- [Impact] of training communication Nursing Research. 2007; 1(2) 47-54. (Persian).
- 2- Falvo Donna, R. Patient compliance effective patient education. 3rd Ed. Canada: Jones and Bartlett Publishers CO.; 2004. P. 11-12.
- 3- Baggs J, et al. The association between interdisciplinary collaboration and patient outcomes in a medical intensive care unit. Heart & lung: the journal of critical care, 1992; 21(1): 18.
- 4- Aiken LH. Evidence-based management: key to hospital workforce stability. J Health Adm Educ 2001; 117-25
- 5- Bowles N, Mackintosh C, Torn A. Nurses' communication skills: an evaluation of the impact of solution focused communication training. J Adv Nurs. 2001; 36(3): 347-54.
- 6- Hatami H, Razavi S M, Eftekhari Ardabili H. Public health book. 1st Ed. Tehran: Arjomand Co; 1983. P. 219- 20. (Persian)
- 7- Moharreri F, Soltanifar A, Rezaei Ardani A, Modarres Gharavi M, Atashinpanjeh S, Soltanifar A. On the relationship between perceived childhood/adolescent attachments and identity status in 15-17 years adolescents. Journal of Fundamentals of Mental Health 2011; 12(4): 692-701. (Persian)
- 8- Feeney JA., & Noller, P. Attachment style as a predictor of adult romantic relationships. Journal of Personality and Social Psychology 1990, (58), 282-292.
- 9- Hazan, C; & Shaver, P. R. Romantic love conceptualized as an attachment. Journal of personality and social psychology 1987, (52), 511-524.
- 10- Collins, N, L; & Read, S. J. Adult attachment working models and relationship quality in dating couples. Journal of personality and social psychology. 1990, (58), 644-663.

- 11- Kaya N. Attachment styles of nursing students: A cross-sectional and a longitudinal study. *Nurse Educ Today*. 2010; 30(7):666-73.
- 12- Pakdaman, Sh. Investigating relationship between seeking community in Adolescence. [Thesis]. Tehran:Tehran University; 2001. (Persian)
- 13- Bar-On, R. The Bar-on model of emotional social intelligence (ESI). *Psychothema*, 2006(18), SUPL.,13-25
- 14- Mccarthy, G. (Attachment style and adult love relationships and Friend ships difficulties. *British Journal of Medical psychology*. 1999 (72), 3, 305-321.
- 15- Leary, M.R, & Downs, D.L. Interpersonal functions of the self esteem motive: the self esteem system as a sociometer. In M.H. (1995).
- 16- Hojat M, Gonnella JS, Mangione S, Nasca TJ, Magee M. Physician empathy in medical education and practice: Experience with the Jefferson Scale of Physician Empathy. *Seminars in Integrative Medicine*, 2003;(1), 25–41.
- 17- Squier RW. A model of empathic understanding and adherence to treatment regiments in practitioner-patient relationships. *Soc Sci Med*.1990; 30(3): 325-39.
- 18- Khodabakhsh MR, Mansori P. [Empathy and revision of its role in improvement of physicianpatient relationship]. *J Med Ethic Hist Med*.1390; 3(4):38-46. (Persian)
- 19- Rahimian boogar E. Nouri A. OreizyH. Molavi H. Foroughi mobarake A. { Relation ship between Adult Attachment styles with job satisfaction and job stress in nurses. *Iranian Journal of Psychiatry and Clinical Psychology Thirteenth Year*. 2012: 13 (2) 147-158. (Persian)

The association between attachment style and nurses interpersonal relationship

Ahmadin¹ H (Ph.D) - Shamsaie² F (Ph.D) - Rahimi Rahbar³ M (MSc)

Abstract

Introduction: Positive and healthy relationships with others are the key to the growth and perfection of human beings and establish good interpersonal relationships is the most important factors of successful nursing profession. The aim of the study was to determine the association between attachment style and nurses interpersonal relationship.

Methods: In this descriptive study, 260 of nurses were selected by random stratified sampling method in educational hospitals of Hamadan University of Medical Sciences in 2013. The instrument used included: Revised adult attachment scale (RAAS), and the scale of interpersonal relations from the Bar-Oven emotional intelligence questionnaire. Data were analyzed with descriptive statistic (Mean, standard deviation and error standard deviation) and inferential statistic (One-way ANOVA and post hoc Scheffe's test).

Results: The results showed that majority of nurses (30.76%) were between secure attachment style and interpersonal relationships with correlation ($P = 0.01$), indicating that nurses with secure attachment had better interpersonal relationships

Conclusion: attachment style is effective and important in interpersonal relationships. People who have secure attachment, their interpersonal relationships are better established and this has impact on their professional activities.

Keywords: attachment style, interpersonal relationship, nurses.

Received: 6 January 2014

Accepted: 15 May 2014

1- Assistant professor, Department of Science and Research, Branch Islamic Azad University, Kermanshah. Iran. (corresponding Author)

E-mail: mrahimirahbar@gmail.com

2- Assistant professor, Center of research and behavioral disorders and substance abuse, Hamadan University of Medical sciences, Hamadan. Iran.

3- MSc of counseling and guidance, Atiye hospital of Hamadan, Department of Science and Research, Branch Islamic Azad University, Kermanshah. Iran.

The compare maladaptive cognitive schemas and irrational beliefs and communicational skills between orphan adolescences and non-orphan adolescences.....	1
khodabakhshi koolae A (PhD) - Baseri-Salehi N (Msc) - Rooshan-Cheseli R (PhD) - Falsafi Nejad MR (PhD)	
Assessing Stress in Cancer Patients: Factorial Validity of the Perceived Stress Scale in Iran..	13
Safaei M (MSc) - Shokri O (Ph.D)	
Psychometric properties of Illness Related Worries Questionnaire (IRWQ) in heart failure patients.....	23
Bagheri H(Ph.D) - Yaghmaei F (Ph.D) - Ashtorabi T (Ph.D) - Zayeri F (Ph.D)	
The Effect of Sex Education on Sexual Intimacy of Married Women.....	34
Shakarami M (MSc) - Davarniya R (MSc) - Zaharakar K (Ph.D) - Gohari SH (MSc)	
Workplace violence against nurses from the viewpoint of patients.....	43
Babaei N (MSc student) - Rahmani A (Ph.D) - Mohajjel-aghdam AR (MSc student) - Zamanzadeh V (PhD) - Dadashzadeh A (MSc student) - Avazeh M (MSc student)	
The association between attachment style and nurses interpersonal relationship.....	55
Ahmadin H (Ph.D) - Shamsaie F (Ph.D) - Rahimi Rahbar M (MSc)	
Effectiveness of problem solving training on depression in nursing student.....	63
Shamsikhani S (MSc) - Farmahini Farahani M (MSc) - Shamsikhani S (MSc) - Sobhani M (MSc)	
The relationship between mental health and quality of life in patients with asthma.....	72
Yektatalab SH (PhD) - Ansarfard F (Msc)	